

**İNSAN HAKLARI VE AİLE
İÇİ ŞİDDET İLE İLGİLİ
ULUSLARARASI VE
ULUSAL MEVZUAT**

“

◆ *“İnsanların refahının ve huzurunun temeli hukuktur.”*

Marcus Tullius Cicero

- ◆ İnsan hakları ihlali olan aile içi şiddetin Türkiye’de son yıllarda artış göstermesinde pek çok neden üzerinde durulmakta ve önleme çalışmaları yapılmaya çalışılmaktadır.

4

- ◆ Bu soruna müdahalede ve önlemede tek çözüm yolu bulunmamakla birlikte hukukun büyük bir rolü ve sorumluluđu vardır.

Aile İçi Şiddetle İlgili Mevzuata Genel Bakış

- ◆ Sorunun politik, sosyokültürel, ekonomik, coğrafî, eğitimsel gibi birçok faktörü bulunduğundan çözümün uzun ve zorlu bir süreci gerektirdiği ileri sürülebilir.
- ◆ Bu nedenle yasalar veya yasaklar tek başına bir çözüm olamamakla birlikte, aile içi şiddetle mücadelede önemli araçlardır (Özbilen ve Soygüt Arslan, 2012).

1

İnsan Hakları

7

- ◆ Herkes kanunlar önünde eşittir
- ◆ İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine (İHEB, 1948) göre; bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar

- ◆ Aile içi şiddet, her şeyden önce bir insan hakkı ihlalidir.

**Aile İçi Şiddetle İlgili Uluslararası
Mevzuat**

- ◆ Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women-CEDAW)
- ◆ Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)

CEDAW

- ◆ Sözleşmenin maddeleri kadınların toplumsal yaşamda karşılaşılabilecekleri muhtemel sorunların yer aldığı alanları kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.
- ◆ Bu alanlar kadınların siyasal alanda yer alması, eğitim hakları, çalışma yaşamı, sağlık ve dezavantajlı bölgelerdeki yaşam gibi başlıklar altında açıklanmıştır (Çakırca, 2013).

-
- ◆ Sözleşme, cinsiyete dayalı ayrımcılığı önlemek için devletlere önemli sorumluluklar yüklemesi nedeniyle en önemli sözleşmelerden biridir.

İstanbul Sözleşmesi

- ◆ Özellikle kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti hedef alan ilk Avrupa Sözleşmesi olma niteliğini taşımaktadır.

İstanbul Sözleşmesinin Amacı;

- ❖ Kadınları her türlü şiddete karşı korumak ve kadına karşı şiddeti ve aile içi şiddeti önlemek, kovuşturmak ve ortadan kaldırmak
- ❖ Kadına karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve kadınları güçlendirmek de dâhil olmak üzere, kadınlarla erkekler arasında önemli ölçüde eşitliği yaygınlaştırmak

- ◆ Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetin tüm mağdurlarının korunması ve bunlara yardım edilmesi için kapsamlı bir çerçeve, politika ve tedbirler tasarlamak
- ◆ Kadına karşı şiddeti ve aile içi şiddeti ortadan kaldırma amacıyla uluslararası işbirliğini yaygınlaştırmak

- ◆ Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetin ortadan kaldırılması için bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi maksadıyla kuruluşların ve kolluk kuvvetleri birimlerinin birbiriyle etkili bir biçimde işbirliği yapmalarına destek ve yardım sağlamaktır.

- ◆ İstanbul Sözleşmesi yalnızca ev içindeki (sıklıkla eş veya partnerler tarafından gerçekleştirilen) kadınlara yönelik şiddeti değil aynı zamanda kamusal alandaki şiddeti, (işyeri, okul, karakol, cezaevi vb.) kadınlara yönelik şiddeti de yasaklamaktadır.

- ◆ İstanbul Sözleşmesi medeni haline bakılmaksızın tüm kadınların şiddetten korunmasını kapsamakta, mağdurların haklarını korumaya yönelik önlemlerin alınmasında cinsel kimlik, cinsel yönelim de dâhil olmak üzere hiçbir ayrımcılık yapılmamasını öngörmektedir (Moroglu, 2012).

**Aile İçi Şiddetle İlgili Ulusal
Mevzuat**

20

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

➤ Nahide Opuz Olayı

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

- ◆ Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usulleri ve esasları düzenlemektir.

- ◆ Şiddet kavramı kanunda ev içi şiddet, kadına yönelik şiddet ve şiddet şeklinde üç farklı şekilde detaylı bir şekilde açıklanmıştır (Madde 2/1).

- ◆ Evlilik temelli birliktelik şartının bulunmaması, kamusal veya özel alan ayırt etmeksizin şiddetin daha geniş bir perspektifle ele alınması da aile içi şiddetin önlenmesine yönelik olumlu bir hukuki gelişmedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

- ◆ Koruyucu Tedbirler
- ◆ Önleyici Tedbirler
- ◆ Bu tedbirlerin uygulanmasına karar verilmesi sürecinde *delil aranmamakta* ve şiddet mağdurunun *beyanı/şikayeti yeterli* görülmektedir

- ◆ Tedbirlerin uygulanabilmesi için şiddetin gerçekleşmiş olmasını beklemeksizin “şiddet tehlikesinin” varlığı yeterli sayılmaktadır (Madde 2/1g).

- ◆ Kanunda şiddetin toplumsal düzeyde önlenmesi için de önemli yenilikler getirilmiştir. Bunlardan en önemlisi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olarak çalışan Şiddet Önleme Merkezlerinin (ŞÖNİM) kurulmasıdır.

- ◆ ŞÖNİM'ler şiddet mağduru kadınların ve çocukların emniyet, sağlık, psikolojik destek vb. gibi hizmetleri sağlarken süreci koordineli olarak kolaylaştırmayı hedefleyen merkezler olarak ortaya çıkmışlardır (Altıparmak, 2015).

- ◆ Aile içi şiddet mağduru kadınlar ve çocuklar kolluk kuvvetleri (polis/jandarma) tarafından “Alo 183” hattını arayarak yapılan ihbarla ya da bireysel başvuru yaparak ŞÖNİM’e gelmektedirler veya yönlendirilmektedirler.

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

BU İLDE **ŞÖNİM** VAR!

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

Psikososyal,
Tıbbi, Hukuki, Maddi
DESTEK

Barınma için
Yönlendirme

7/24
hizmet

**Danışma,
Yönlendirme
ve Rehberlik**

ŞÖNİM, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kuralıdır.

KADINA ŞİDDETE KARŞI BİRLİKTE MÜCADELE EDİYORUZ!

- ◆ ŞÖNİM'ler 6284 sayılı kanun kapsamında şiddet mağdurlarına yönelik genel ve bireysel olarak iki farklı şekilde hizmet sunmaktadırlar.

Şiddet Gören Yakınınız ya da Kendiniz için;

- ◆ En yakın karakol, ŞÖNİM, cumhuriyet başsavcılıkları ve aile mahkemelerine başvuru yapılabilmektedir.

- ◆ Acil ya da hemen müdahale edilmesi gereken durumlarda polisin şiddet mağdurunu mahkeme kararı olmaksızın güvenliğini sağlama ve sığınma evine yerleştirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

- ◆ Acil olarak aile mahkemesinin kararını gerektiren durumlarda (örn., tedbir, geçici velayet, evden uzaklaştırma) doğrudan aile mahkemesine bireysel başvuru yapılabilmektedir.

- ◆ Eęer mağdurun avukat ücretini karşılayabilecek maddi durumu yok ise bulunulan ildeki baronun adli yardım merkezine başvurulabilmektedir. Baro şiddet mağduruna bir avukat atayabilmekte ve mağdur ücretsiz avukat desteği alabilmektedir.

- ◆ Bildirim yükümlülüğü konusundaki Türk Ceza Kanununun 278. ve 279. maddesi uyarınca psikolojik danışmanlar dâhil diğer kamu görevlilerinin suçu bildirmemesi bu konuda yargılanmalarına neden olmaktadır.

35

NE DERSİNİZ?

AİLEYİ KORUMA KANUNU, KAŞ YAPAYIM DERKEN GÖZ ÇIKARIYOR

6284 YUVA YIKIYOR

2012'de uygulamaya konulan 6284 sayılı kanun, yaraya merhem olmak bir yana, aile içi parçalanmaların kaynağı haline geldi. Akit'e konuşan uzmanlar, Türk aile yapısı dikkate alınmadan hazırlanan kanunun, erkekleri sorgusuz sualsiz suçlu pozisyonuna düşürdüğünü, verilen 1-6 ay evden uzaklaştırma cezalarının da şiddeti ve ayrılıkları tetiklediğini belirttiler.

Teşekkürler!

Sorular?